

INGEZONDEN

Ter bevordering van spoedige plaatsing van de stukken, behoudt de Redactie zich het recht voor, deze zo nodig te bekorten

DE FREQUENTIE VAN ECLAMPSIE IN OORLOGSTIJD

Om o.a. aan te tonen, dat de kromme der toxicosefrequentie — in tegenstelling met een onjuiste indruk van coll. SCHUURMANS (*N.T.v.G.* 92, bl. 3973, 1948) — in de tweede wereldoorlog zich volkomen gedragen heeft als wij op theoretische gronden mochten verwachten, het volgende:

1e. Omdat er in de jongste wereldoorlog minder zwangerschapsintoxicaties werden waargenomen, terwijl het dieet *onder andere* eiwitarm was, wil coll. SCHUURMANS de conclusie suggereren, dat eiwitten een specifiek toxische invloed op het zwangere organisme uitoefenen. Evenmin als zijn voorgangers is ook coll. SCHUURMANS er in geslaagd te bewijzen, dat er een causaal verband gelegd mag worden tussen de eiwitarmoede van het dieet enerzijds en de daling der toxicosefrequentie anderzijds. Een dergelijke conclusie is slechts geoorloofd, wanneer het dieet in bovenbedoelde periode *uitsluitend* eiwitarm, en in alle andere opzichten ongewijzigd is geweest. Het omgekeerde was het geval.

2. Niettegenstaande het feit, dat een hypo-albuminaemie in de Amsterdamse Vrouwencliniek *nimmer* als *oorzaak* van de toxicose beschouwd werd, biedt het eiwitrijke dieet onder deze omstandigheden duidelijke voordelen, w.o.: verhoging van de colloid-osmotische druk van het bloedplasma en vermindering van de hydropigene werking van het natriumion (STRAUSS), enz.

Ten onrechte meent coll. SCHUURMANS, dat het ons verwonderde, dat de toxicosefrequentie pas in 1946 haar vooroorlogse peil bereikte. Niets is meer in overeenstemming met onze theoretische opvattingen: wanneer het eiwit een toxische factor voor zwangeren zou bevatten, dan zou dit tot uiting moeten komen in de frequentiecurve, n.l. ten tijde van een plotselinge en sterke stijging van het eiwitgehalte der voeding. Dit is echter niet het geval. Een gelijktijdige stijging van de frequentiecurve zou echter i.c. niet bewijzend geweest zijn voor een toxische eiwitwerking, daar de voeding tevens in andere opzichten van samenstelling veranderde.

Wij hebben verband gelegd tussen een *algeheel deficiënte voeding* en het door ons en anderen waargenomen *tonusverlies van de vaatwand*, zich uitend in een verlaging van de bloeddruk in oorlogstijd. Dit tonusverlies komt niet alleen aan de dilatatie der baarmoedervaten, maar ook aan de reserve der perifere circulatie ten goede. Dientengevolge is deze laatste in staat door middel van een perifere vasoconstrictie tegemoet te komen aan een *onvoldoende doorstroming der intervillieuze ruimten*, de vermoedelijke basis, waarop de zwangerschapstoxicose zich ontwikkelt. Begrijpelijkerwijze zal de musculatuur van de vaatwand niet in enkele weken (medio 1945), doch pas na maanden (1946) haar oorspronkelijke tonus herkregen hebben.

Degene, die er toe neigt een — onbewezen — toxische invloed op het moederorganisme aan te nemen, en met coll. SCHUURMANS een dieet o.m. „zeer arm aan eiwit” voor de gezonde zwangere vrouw aanbeveelt, zal ongetwijfeld het merendeel der huidige verloskundigen tegenover zich vinden, nu het vaststaat, dat ernstige ontwikkelingsstoornissen van de vrucht een rechtstreeks gevolg kunnen zijn van een eiwittekort in de voeding.

Amsterdam, 28 Nov. 1948

J. L. MASTBOOM

DARMAFLUITING DOOR KERSEPITTEN

Als aanvulling van de belangwekkende mededeling van dr. J. A. VAN LOON over dit onderwerp (*N.T.v.G.* 92, IV, 48, blz. 3951) zij het mij vergund, te wijzen op het geval, beschreven door WESCOTT 1), betreffende een 8-jarige knaap met

1) Bij ED. ALBERT. *Lehrb. d. Chir.* Dl. III, blz. 482.